

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-304/19-C

Název	Pedagogicko-psychologická poradna, České Budějovice, Nerudova 59
Sídlo	Nerudova 59, 370 04 České Budějovice
E-mail	poradna@pppcb.cz
IČ	75050072
Identifikátor	663101671
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavel Vácha, ředitel
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Nerudova 59, 370 04 České Budějovice, Erbenova 722, 397 01 Písek, Zlatá stezka 245, 383 01 Prachatice, Kaplická 19, 381 01 Český Krumlov, Martina Koláře 2118, 390 02 Tábor, Pravdova 837, 377 01 Jindřichův Hradec, Náměstí Republiky 86, 380 01 Dačice, Školní náměstí 56, 392 01 Soběslav, Plánkova 1132, 386 01 Strakonice
Termín inspekční činnosti	8. 4. 2019 – 17. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných služeb ve školském poradenském zařízení podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dle stavu k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Pedagogicko-psychologická poradna v Českých Budějovicích (dále „poradna“ nebo „PPP“) s celokrajským působením zajišťuje pro děti, žáky, studenty (dále „žáci“ nebo „klienti“) a jejich zákonné zástupce, pro školy a školská zařízení odborné speciálně pedagogické a psychologické služby, informační, diagnostickou a metodickou činnost. Hlavní sídlo poradny je v krajském městě, ostatní pracoviště jsou strategicky rozmístěna v rámci celého Jihočeského kraje a působí v dalších devíti městech, čímž je zajištěna lepší dostupnost služeb.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Ředitel poradny opřel stanovení cílů pro rozvoj poradny o analýzu stavu, kterou zpracoval na roky 2015 až 2019. Dlouhodobé záměry se nedaří realizovat zejména v oblasti personálního zabezpečení. Provoz poradny je koncepčně řízený centrálně, operativní rozhodování, ale také do značné míry volba strategických kroků vztažených ke konkrétnímu týmu mají vedoucí jednotlivých pracovišť. Těm stanovil ředitel chybně rozsah přímé pedagogické činnosti, jenž současná legislativa neumožňuje. Rizikové je řízení pracovišť vedoucími, kteří nemají odbornost speciálního pedagoga ani psychologa, a tak nemohou provádět kontrolní činnost odborných pracovníků v plném rozsahu a zaměřují se pouze na formální náležitosti. Systém vedení porad na všech pracovištích je ale účelný vzhledem k efektivní výměně informací uvnitř zařízení. Ředitelem uplatňované nástroje pro kontrolu činnosti jednotlivých pracovišť jsou funkční jen částečně.

Odborná činnost poradny je zajišťována týmem speciálních pedagogů, psychologů a metodiků prevence. Nestabilita některých pracovních týmů a zároveň nedostatečný počet odborných pracovníků má negativní dopad na zdárné fungování a efektivitu činnosti poradny. Pracoviště ve Strakonících a Prachaticích a v Českých Budějovicích jsou personálně poddimenzovaná, což se negativně odráží v prodlužování lhůt pro poskytování péče a v mnoha případech limituje nabídku poskytovaných služeb. Řediteli poradny se však i přes prokazatelnou snahu nedaří získat chybějící speciální pedagogy a psychology. Výjimkou je velmi dobré personální zajištění funkce metodiků prevence.

Vedení PPP klade důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků a ve spolupráci s jednotlivými vedoucími pracovišť a poradenskými pracovníky vytváří plány dalšího vzdělávání. S ohledem na jejich dosavadní zkušenosti a znalosti i pracovní výsledky si pedagogičtí pracovníci prohlubují si své znalosti a dovednosti v administraci a vyhodnocování výsledků baterií diagnostických testů. Ucelenější pojetí dalšího vzdělávání chybí u metodiků prevence, zejména v oblasti standardizovaných nástrojů a některých metod vyžadujících odborná proškolení. Začínajícím poradenským pracovníkům je poskytována účinná metodická podpora formou specializačních kurzů, následků a odborného vedení erudovaných kolegů. Dobrou metodickou oporou pro odborné činnosti vykonávané v poradně jsou odborné sekce, do nichž jednotlivá odloučená pracoviště delegují své

zástupce dle příslušných odborných specializací. Všichni pracovníci mají pak v rámci vnitřní komunikace (intranet) možnost seznámit se s výsledky jednání jednotlivých sekcí a to umožňuje provázanost přijímání opatření a získávání odborných náhledů.

Všechna pracoviště jsou vybavena dobře vybavenými samostatnými odbornými pracovními pro odborná vyšetření, pracovními administrativních či sociálních pracovníků, což napomáhá kvalitě poskytovaných služeb a objektivitě komplexní diagnostiky. Zázemí pro klienty není však na všech pracovištích optimální, pouze část pracovišť je bezbariérová, některé pracovní jsou stísněné, chybí prostor pro skupinovou práci s klienty i čekárny s odpovídajícím zázemím pro klienty i jejich doprovod. Příležitost pro zlepšení je v oblasti mobility zaměstnanců, neboť pro všechna pracoviště PPP jsou k dispozici pouze dva služební automobily.

Pracoviště PPP disponují dostatečnou škálou standardizovaných testů pro psychologickou i speciálně-pedagogickou diagnostiku, a to včetně pomůcek pro podpůrnou diagnostiku, prevenci i reedukaci. Tyto standardizované testy odborní pracovníci upřednostňují, ale využívají také metody nestandardizované, čímž vhodně podporují ucelenost diagnostiky a zpřesňují její výsledky. Klientům a zákonným zástupcům nabízejí pracoviště poradny k zakoupení pracovní sešity a další pomůcky pro podporu oslabených funkcí s orientací na školní prosperitu a domácí přípravu. Webové stránky poradny poskytují pouze základní informace o její činnosti, některé údaje např. o provozní době pracovišť zcela chybí.

Vedle základních zdrojů financování se poradna pro svůj rozvoj snaží získat další finanční prostředky, např. z MŠMT na rozvojové programy – na navýšení personálních kapacit poradny, vybavení diagnostickými nástroji, na vzdělávání pedagogů. V rámci doplňkové činnosti poskytuje zařízení vzdělávací, kopírovací a další služby, celkově hospodaří s kladnými hospodářskými výsledky. Výše uvedené zdroje umožňují realizovat poradenské činnosti i další rozvoj.

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

Poradenské služby jsou orientovány nejčastěji na řešení výukových a výchovných problémů, na zjištění vyšetření školní zralosti, přizpůsobení podmínek u maturitních zkoušek a kariérové poradenství. Pozitivním trendem je péče o mimořádně nadané žáky. Proškolenými odborníky je zajištěn jednotný postup při identifikaci a diagnostice kognitivního nadání a zajištění následné péče. Pokrytí služeb preventivního charakteru poskytovaného metodiky prevence je velmi dobré a přispívá k efektivnímu řešení problémů ve školách. Oproti předchozímu školnímu roku vzrostl asi o třetinu počet klientů, kterým byla poskytnuta péče, zejména ze základních a středních škol. Tento nárůst je tvořen především individuální diagnostickou činností a následným zpracováním zpráv a doporučení pro vzdělávání žáků. Tyto činnosti v současnosti převládají nad činnostmi v oblasti individuální či skupinové reedukace a intervenční péče.

Evidované žádosti jsou přijímány písemnou i telefonickou formou, případně při osobní návštěvě žadatelů. Vedení PPP i vedoucí jednotlivých pracovišť dbají na ochranu osobních údajů klientů a všichni zaměstnanci respektují etické principy poskytování poradenských služeb. Pro spisovou dokumentaci jsou řádně na všech pracovištích zajištěna bezpečná úložiště. Poradna zpracovává požadovanou dokumentaci klientů (spisy), která představuje písemné podklady pro podpůrná opatření žáků. Systém označení spisů klientů není na všech pracovištích jednotný, což může komplikovat jeho identifikaci. Při vyhodnocování a interpretaci některých základních psychologických metod (zejména WISC III) není sjednocen přesný postup, v detailech jsou odlišnosti jak mezi pracovišti, tak také mezi

jednotlivými psychology. Až na výjimky jsou závěry i doporučení konkrétní, přiměřeně podrobné a srozumitelné. V některých případech se vyskytly věcné a formální nedostatky a nepřesnosti v termínech. Bylo také zjištěno, že některá pracoviště poradny vyhodnocováním účinnosti podpůrných opatření a naplňováním individuálních vzdělávacích plánů pověřila pedagogy škol (dotazníkové šetření) a nekooperovala na něm, což je rizikem pro objektivitu posuzování vzdělávacích potřeb žáků. Nedaří se ve všech případech naplňování lhůty pro poskytování poradenských služeb. Činnost metodiků prevence je systematická, přidělením obvodu škol jednotlivým metodikům je zajištěná kontinuita a znalost prostředí. To se pozitivně odráží v rychlé orientaci a řešení problému. Práce metodiků prevence se zaměřuje především na realizaci preventivních opatření a řešení problémových kolektivů. Využívané metody a diagnostické nástroje však nejsou přesně interpretovány a metodici prevence neposkytují vždy a v potřebném rozsahu školám jasnou zpětnou vazbu a doporučení, jak s kolektivem tříd dále pracovat.

Z důvodu omezených kapacitních možností PPP a preference diagnostické činnosti a činností s tím souvisejících došlo k poklesu nabídky preventivních, terapeutických programů určených žákům a jejich zákonným zástupcům i pedagogům škol. Poradna přesto nabízí několik typů reedukačních programů i individuální vedení klientů. Pravidelně organizuje a uskutečňuje poradenská setkání metodiků prevence, výchovných poradců a zajišťuje jejich informovanost. Pořádá odborné přednášky pro rodiče a pedagogy předškolních dětí na téma školní zralost a připravenost. Přínosné je vytvoření metodiky pro práci s třídním kolektivem na prvním stupni základních škol v rámci projektu prevence rizikového chování dětí a mládeže, která umožňuje učitelům škol realizovat program ve školním prostředí. Jednotlivá pracoviště si vytvářejí poměrně bohatou síť spolupracujících institucí a organizací v rámci daného regionu a jsou schopna předávat v tomto směru užitečné informace klientům, případně s některými institucemi pracoviště aktivně spolupracují (středisko výchovné péče, pediatři a další odborníci ze zdravotnictví, neziskové organizace).

Závěry

Vývoj školského poradenského zařízení

- Průběžně roste počet žádostí o poradenskou službu.
- Poradna zavedla nový elektronický informační systém.
- Vedení poradny zajistilo vytvoření nových webových stránek.

Silné stránky

- Účinně nastavená metodická podpora začínajícím odborným pracovníkům opírající se o erudované uvádějící odborné pracovníky přispívá k jejich rychlému a úspěšnému zapracování a k získání odborných kompetencí.
- Projektové aktivity v oblasti prevence rizikového chování dětí a mládeže a vyhotovení metodiky pro práci s třídním kolektivem zvyšují podporu komplexního řešení preventivních opatření ve školách.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Poradenská služba nebyla v některých případech poskytnuta nejpozději do tří měsíců ode dne přijetí žádosti o službu.

- Při vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření a individuálních vzdělávacích plánů vychází některá pracoviště poradny pouze ze sdělení školy a neparticipují na něm, což vytváří riziko nenaplnění speciálních vzdělávacích potřeb žáků.
- Stanovení rozsahu přímé pedagogické činnosti vedoucím pracovišť poradny není v souladu s legislativou.
- Nedostatek odborných pracovníků neumožňuje poskytovat žákům, zákonným zástupcům a učitelům péči v potřebném rozsahu.
- Záznamy z intervencí ve školách poskytovaných metodikem prevence nejsou vždy vedeny kompletně, chybí specifikace zakázky a její vyhodnocení a konkrétní doporučení pro další práci s třídním kolektivem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského poradenského zařízení

- Zajistit dodržování stanovených lhůt pro poskytnutí poradenských služeb.
- Posílit efektivitu a důslednost kontrolní činnosti odborné úrovně zpráv a eliminovat nedostatky v doporučeních a v oblasti sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření.
- Sjednotit systém označování spisů a eliminovat rozdíly při vyhodnocování diagnostických nástrojů pro psychology.
- Upravit rozsah přímé pedagogické činnosti pro vedoucí pracovišť.
- Pokračovat ve snaze obsadit dostatečně personálně jednotlivá pracoviště příslušnými odbornými pracovníky ve vztahu k počtu potenciálních klientů.
- Vytvářet podmínky pro další vzdělávání metodiků prevence.
- Rozšiřovat podíl terapeutických, reedukačních a intervenčních činností v návaznosti na činnosti diagnostické.
- Vytvářet prostor pro mobilitu odborných pracovníků a zlepšování materiálních podmínek.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského poradenského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Vnitřní řád Pedagogicko-psychologické poradny České Budějovice ze dne 27. 3. 2019
2. Úplné znění zřizovací listiny ve znění ke dni 1. ledna 2019
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu zahájení inspekční činnosti

4. Jmenovací listina pro ředitele školy vystavená členem Rady Jihočeského kraje ze dne 11. 4. 2014 na dobu určitou od 1. 5. 2014 do 30. 4. 2020, čj. KUJCK 20822/2014/OSMT
5. Organizační řád Pedagogicko-psychologické poradny České Budějovice účinný od 1. 3. 2018
6. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro roky 2017, 2018
7. Doklady prokazující odbornou kvalifikaci pedagogických pracovníků včetně dokladů o jejich dalším vzdělávání
8. Dokumentace vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví
9. Ekonomická dokumentace zařízení za roky 2017 a 2018
10. Koncepce dlouhodobého rozvoje Pedagogicko-psychologické poradny 2015 - 2020
11. Hodnocení plnění koncepce ze dne 8. 1. 2018
12. Zápisy z porad pedagogicko- psychologické poradny a porad metodických sekcí
13. Záznamy o provedených kontrolách jednotlivých pracovišť
14. Vnitro-organizační směrnice jednotlivých pracovišť
15. Výkazy o činnosti pedagogicko- psychologické poradny podle stavu k 30. 9. 2018, k 30. 9. 2017 a k 30. 9. 2016
16. Zápisy z kontrolovaných vzorků spisů klientů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského poradenského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnou csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejímu obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jehož se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Zdeňka Dufková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Z. Dufková v. r.

PhDr. Aranka Fořtová, školní inspektorka

A. Fořtová v. r.

Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka

J. Kacálková v. r.

PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor

V. Píša v. r.

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní pracovnice

J. Svobodová v. r.

V Českých Budějovicích 14. května 2019

Datum a podpis ředitele školského poradenského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Pavel Vácha, ředitel školského poradenského zařízení

Vácha v.r.

V Českých Budějovicích 31. 5. 2019